



**Leonardo**  
een talentrijke school

# LeoZine 52

## Algemeen

\*Zo kan het gebeuren dat we met zijn allen onverwachte nieuwe stappen moeten zetten.

\*Thuisonderwijs wordt razendsnel met inspanning van alle betrokkenen opgezet, ingevuld, uitgevoerd en begeleid.

\*Het project Wat is leven? wordt zeer zeker op een leuke manier afgesloten. We zoeken nog naar de goede manier. Ook zal het laatste project zijn weg nog vinden thuis en/of op school.

\*En wat een leuke foto's !

\*Maar ondanks alle inspanningen zal de verveling weleens zomaar toe kunnen slaan.

VERVELING?!



Wist u dat verveling heel functioneel kan zijn?

Lees daarover meer in de OS.

## Inhoud

Algemeen	1
Project: Wat is leven?	2
Schaken	3
Thuisonderwijs	4
OS	5-7

## Colofon

Dit is een uitgave van  
Leonardo-onderwijs Hulst  
De Wereldboom  
Tabakstraat 24  
4561 HW Hulst  
Tel. 0114 314 079  
Directeur: Martijn de Poorter  
Coördinator: Magda Heitzman  
Email: [magdaheitzman@ogperspecto.nl](mailto:magdaheitzman@ogperspecto.nl)  
Website: [leonardo.ogperspecto.nl](http://leonardo.ogperspecto.nl)

Eindredactie: Annet van den Elshout

# Project: Wat is leven?

In projectweek 4 hebben we het gehad over groei en ontwikkeling. Hierbij hebben we het gehad over metamorfose bij dieren, maar ook de verschillende stadia waarin een plant zich kan bevinden zijn besproken. Nadat we hadden ontdekt wanneer een plant zich in het embryonale, vegetatieve of generatieve stadium bevindt, zijn we gaan kijken hoe dat zit met de groenten die we in de afgelopen week hadden gegeten. Dit was nog niet zo gemakkelijk, want als je mais eet, kijk je dan naar de hele kolf en zeg je dat deze zich in het generatieve stadium bevindt, of kijk je naar één maiskorrel en bevindt deze zich dat in het embryonale stadium. Het gaf ons heel wat stof tot nadenken en vervolgens hebben we de gegevens verwerkt in een tabel en staafdiagram.

In projectweek 5 hebben we het gehad over overerving: het doorgeven van eigenschappen. We hebben uitgezocht waar DNA uit bestaat en hoe uiterlijk en eigenschappen worden doorgegeven. Op de posters die we hebben gemaakt bij de dubbele helix van DNA is te zien dat er heel veel termen aan bod zijn gekomen, onder andere: genotype, fenotype, dominant, recessief, helix, nucleotide en RNA.

Projectweek 6 kwam er onverwachts heel anders uit te zien. Gelukkig konden verschillende opdrachten van het project, in iets andere vorm, wel thuis uitgevoerd worden. Deze week stond in het teken van taxonomie: categorieën maken. De kinderen zijn thuis aan de slag gegaan met het zoeken naar de Latijnse namen voor vijf dieren en planten, vervolgens hebben ze meer informatie gezocht bij één dier of plant en hebben ze hierbij een schrijfplicht uitgevoerd. Daarnaast hebben de kinderen thuis, na het bekijken van een presentatie, een tabel gemaakt met daarin de kenmerken van de vijf klassen van gewervelden: vissen, vogels, reptielen, amfibieën en zoogdieren.

Projectweek 7 ging over ecosystemen. Met behulp van een korte uitleg hebben de kinderen een poster gemaakt van een ecosysteem. Ook zijn ze op zoek gegaan naar de verschillen tussen een voedselketen, voedselweb en voedselpiramide. Van alle drie hebben ze een voorbeeld getekend. Tot slot hebben de kinderen met behulp van een filmpje uitgezocht welke vormen van symbiose er zijn.

In de derde week van het thuisonderwijs hebben de kinderen nog de gelegenheid gekregen hun huiswerkopdracht af te ronden en daarmee is het project (voorlopig) afgerond. Natuurlijk hangt en staat er in de klas nog veel mooi werk van de kinderen en hebben ze ook thuis mooie dingen gemaakt. Dit project zal dan ook zeker nog een mooie afsluiting krijgen.



# Schaken

Op woensdag 19 februari hebben de voorrondes plaatsgevonden van het Zeeuws kampioenschap schaken voor schoolteams. Zowel een team van De Wereldboom als het team van De Steiger, Leonardo Terneuzen, zijn eerste geworden, een knappe prestatie! De tweede ronde van het Zeeuws Kampioenschap is door de huidige omstandigheden verplaatst. We wachten dit dus nog even af, maar trachten ondertussen onze schakers scherp te houden, want ook schaken is de afgelopen weken thuis gewoon doorgegaan. Bedankt, meester Manuel! Ook de schaakontmoeting Hulst-Terneuzen op 13 maart was wederom een succes!



# Thuisonderwijs

De afgelopen weken waren en zijn nog altijd wat onwennig. We zien dat iedereen ontzettend zijn/haar best doet om alles zo goed mogelijk te laten verlopen tijdens het werken voor school vanuit thuis. We zijn ontzettend trots op de kinderen van onze groep, die een grote zelfstandigheid laten zien en heel blij met alle ouders en verzorgers die zich ontzettend inzetten om er samen op afstand de schouders onder te zetten. We hopen elkaar na de meivakantie in goede gezondheid weer te zien!



# Doel: verveling gebruiken als bouwsteen voor creativiteit en vindingrijkheid

bron: Marieke van der Zee

## Achtergrond

Je hoort vaak dat vervelen gezond is en daar zit een kern van waarheid in.



Toch leidt verveling bij hoogbegaafde kinderen ook regelmatig tot gedragsproblemen en/of depressie. Hoe zit dat nou precies en wat doe je als ouder wel en wat juist niet?

Allereerst is het belangrijk om onderscheid te maken tussen twee soorten verveling, die ik voor het gemak maar even 'gedwongen verveling' en 'spontane verveling' noem.

Onder 'gedwongen verveling' versta ik: klem zitten in een systeem dat niet aansluit en waaruit je niet weet te ontsnappen, bijvoorbeeld als je op school rekensommen moet maken die je al lang kan. Je wilt graag wat anders doen maar wordt gedwongen om je te focussen op iets dat je niet interesseert en je verveelt je te pletter.

Dit type verveling draagt niet bij aan iemands ontwikkeling, creativiteit en vindingrijkheid maar leidt juist tot afstomping. Je zit gevangen.

Gedwongen verveling leidt tot ontmoediging en geleerde hulpeloosheid. Kinderen leren dat ze geen grip hebben op hun situatie en verliezen hun nieuwsgierigheid en levenslust. Ze worden steeds passiever of agressiever.

Hoogbegaafde kinderen hebben regelmatig met dit type verveling te maken en het is een belangrijke taak van ouders om ze te ondersteunen om grip te krijgen op hoe ze hun tijd zinvol kunnen besteden.

In dit stuk ga ik verder in op het omgaan met 'spontane' verveling, de verveling als je nog niet weet wat je wilt gaan doen. Hoewel spontane verveling misschien ook niet aangenaam voelt, is het belangrijk voor het ontstaan van creativiteit en vindingrijkheid.

Hersenen hebben tijd nodig om te ont focussen en dat is wat er gebeurt bij spontane verveling.

Marcus Geers, een vooraanstaand creativiteitstrainer, geeft aan dat als iemand 'ont- focust', het onderbewuste doorgaat met een idee en dat er op een onverwacht moment dan ineens een nieuw inzicht is: de illuminatie. Niet in de vorm van een kant-en-klaar idee, maar in de vorm van een zienswijze: als ik het nu eens van die kant benader...' [1]

Als je actief op de buitenwereld gericht bent, produceren hersenen andere golven (gamma en bètagolven) dan bij bijvoorbeeld ontspannen 'nietsdoen', wegdromen zonder te slapen en bij meditatie. Als hersenen ont-focussen maken ze thèta-golven. Uit EEG-onderzoek en MRI-scan-onderzoek blijkt dat mensen in ontspannen toestand beter creatieve opdrachten maken.

Spontane verveling heeft nut. In onze huidige maatschappij is er echter weinig ruimte voor spontane verveling. Kinderen zijn gewend om vermaakt te worden. Hun agenda's zitten propvol en de weinige vrije tijd die overblijft wordt veelal gevuld met tv-programma's en computerspelletjes. Hoewel dit zeker educatief en waardevol kan zijn, is het wat anders dan 'ont- focussen'; ze blijven tijdens computerspelletje zeer gefocust.

Een andere belemmerende factor voor spontane verveling is als ouders zich erg verantwoordelijk voelen om iedere frustratie van hun kind op te lossen. Kinderen hebben zeker hulp nodig om hun weg te vinden (zie werkwijze), maar daarnaast is het belangrijk dat kinderen ook de ruimte krijgen om even niet vermaakt te worden, te ont- focussen en zelf te leren omgaan met hun vrije tijd en verveling.

## Werkwijze

--Zorg voor voldoende 1-op-1 contact:

\*Als kinderen zich niet gezien voelen, zoeken ze manieren om aandacht te krijgen en zich belangrijk te voelen. 'Mam, ik verveel me' kan dan een manier worden om de aandacht op te eisen.

-- Zorg voor inspirerende spellen en materialen:

\*Laat de geijkte leeftijds aanduiding los en sluit aan bij het werkelijke ontwikkelingsniveau van het kind en z'n interesses.

-- Help kinderen hun weg te vinden en drempels te overwinnen:

\*Hoogbegaafde kinderen die niet matchen met hun omgeving, of bijvoorbeeld een niet te stillen leerhonger hebben of hoge doelen stellen en gefrustreerd raken als het niet lukt, of....., hebben meer hulp nodig om hun weg te vinden.

Wees je bewust dat het extra moeite kost om verschillen te overbruggen en dat verveling kan voortkomen uit gebrek aan grip.

Bijvoorbeeld: Als ze geen aansluiting vinden bij de vriendjes uit de straat (of de tent naast jullie) help ze ontdekken met wie ze wel een klik hebben. Of leer ze hoe ze contact kunnen maken als ze niet mee durven spelen. Of leer ze hoe ze alles kunnen uitvinden over .....

\*Laat je niet automatisch leiden door de behoefte om je kind te beschermen tegen frustratie maar kies bewust op welk appel je wel in gaat en welke niet en stimuleer daarnaast zelfstandig spelen/bezig zijn.

-- Creëer ruimte voor spontane verveling, stimuleer zelfstandig spelen:

\*Beperk de tijd voor tv-kijken en computeren zodat ze gewend zijn om ook tijd door te brengen zonder passief vermaakt te worden.

--Brainstorm op een neutraal moment (niet op het moment dat ze zich vervelen) alle dingen die ze zelfstandig kunnen doen als ze zich vervelen. Beoordeel (nog) niet, keur niet af, maar schrijf alle ideeën op. Je mag zelf ook ideeën inbrengen. Nodig uit om steeds meer te verzinnen: "Wat nog meer?":

\*Zet de favoriete mogelijke opties op een lijst die ze kunnen gebruiken ter inspiratie op de momenten dat ze zich vervelen. Je kunt deze opties ook weergeven in een keuze rad met een splitpen in het midden

\*Zet de activiteiten waar ze jou bij nodig hebben op een lijst voor "Quality-time" en zorg dat jullie enkele daarvan inplannen op momenten dat je wel tijd hebt.

Zet de opties die te duur zijn op een lijst "Leuke activiteiten om voor te sparen".

-- Help ze hun vrije tijd te structureren:

\*Als kinderen in de vakantie opeens veel meer vrije tijd hebben en de dagelijkse structuur wegvalt kan dit overweldigend zijn. Hoe vul je die zee aan tijd in?

\*Maak samen een overzicht zodat duidelijk is welke activiteiten er op het programma staan, op welke momenten jij beschikbaar bent en wanneer ze zelfstandig hun vrije tijd invullen.

\*Vraag hoe ze hun vrije tijd willen invullen. Het gaat er niet om dat ze vooraf iedere minuut vastleggen maar dat ze grip krijgen op hoe ze het willen invullen.

--Benut "Mam, ik verveel me zo" als bouwsteen voor het ontwikkelen van veerkracht, creativiteit en vindingrijkheid. Luister met empathie, erken hun beleving, zonder het voor ze op te willen lossen. Bijvoorbeeld:

\*"Ja , ik ken het gevoel. Ik verveel me ook wel eens. Welke ideeën heb je om het op te lossen?"

\*"Vervelen is oké, misschien ben je toe aan stilte-tijd. Wil je dat ik je leer mediteren?"

\*"Het is oké om je te vervelen, soms is dat even nodig. En als je dat niet wilt kun je kiezen om iets te gaan doen. Je zou iets kunnen kiezen van je lijst met ideeën. Ik heb er alle vertrouwen in dat je doet wat goed voelt voor jou.

## Tips en valkuilen

Kinderen zijn vaak heel bekwaam in jou uit je tent te lokken en aan het werk te krijgen. Maar let op want hoe meer ideeën jij aandraagt, hoe meer zij achteroverleunen en je ideeën afwijzen.

Laat de overtuiging los dat jij je kind moet beschermen voor iedere frustratie die hij in z'n leven tegenkomt. Frustratie biedt een kans om veerkracht te ontwikkelen. Sla aan de andere kant ook weer niet door naar het andere uiterste waarin je je kind aan z'n lot overlaat en onvoldoende steunt om zijn weg te vinden.

Vertrouwen werkt aanstekelijk. Als jij je niet laat leiden door medelijden maar vertrouwen uitstraalt, wordt het een stuk makkelijker om de verveling te overwinnen.

[1] Bron: Verveling is goed voor je. Daphne van Paassen, Intermediair